

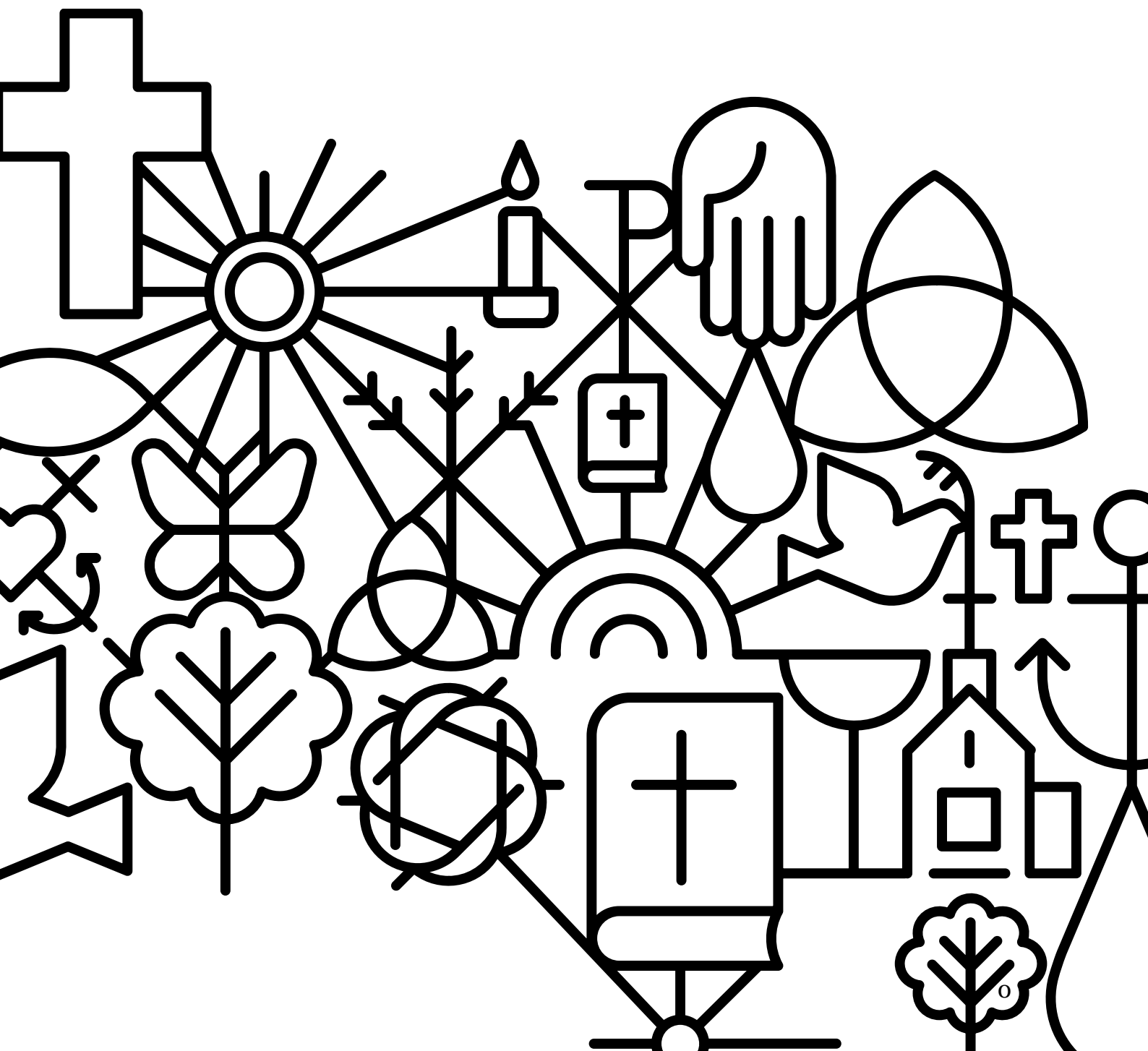

DEN NORSKE KIRKE
Ungdommens kirkemøte

Ungdommens kirkemøte 2025

Sundvolden hotell, Tunsberg bispedømme

3-6. oktober 2025

1/25 Saksliste Ungdommens kirkemøte 2025 03.10.2025.....	4
2/25 Konstituering og forretningsorden.....	5
Sammendrag	5
Forslag til vedtak.....	5
Saksorientering	6
Bakgrunn.....	6
Økonomiske/administrative konsekvenser	6
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	7
3/25 Mandat valkomiteen Ungdommens kyrkjemøte.....	8
Sammendrag	8
Forslag til vedtak.....	8
Saksorientering	8
Bakgrunn.....	8
Økonomiske/administrative konsekvenser	8
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	8
4/25 Orienteringar	9
Sammendrag	9
Forslag til vedtak.....	9
Saksorientering	9
Bakgrunn.....	9
Økonomiske/administrative konsekvenser	10
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	10
5/25 Val på Ungdommens kyrkjemøte 2025	11
Sammendrag	11
Forslag til vedtak.....	11
Saksorientering	11
Bakgrunn.....	11
Økonomiske/administrative konsekvenser	12
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	12
6/25 What Would Jesus Do?	14
Sammendrag	14
Forslag til vedtak.....	14
Saksorientering	14
Bakgrunn.....	14
Økonomiske/administrative konsekvenser	16
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	18

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

7/25 Den norske kirke mot mobbing	20
Sammendrag	20
Forslag til vedtak.....	20
Saksorientering	21
Bakgrunn.....	21
Økonomiske/administrative konsekvenser	23
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	24
8/25 Unge i kirken for bærekraft	26
Sammendrag	26
Forslag til vedtak.....	26
Saksorientering	26
Bakgrunn.....	26
Økonomiske/administrative konsekvenser	29
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	31
9/25 Den norske kirke i møte med jødedom og jøder	33
Sammendrag	33
Forslag til vedtak.....	33
Saksorientering	34
Bakgrunn.....	34
Økonomiske/administrative konsekvenser	39
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	41
10/25 Valg av Fokussak 2026.....	42
Sammendrag	42
Forslag til vedtak.....	42
Saksorientering	42
Bakgrunn.....	42
Økonomiske/administrative konsekvenser	43
Ungdommens kirkemøtes vedtak.....	44
Delegater og observatører Ungdommens kirkemøte 2025.....	45
Gjester	46
Stab	46

Møteprotokoll

Ungdommens kirkemøte

Møtedato: 03.10.2025 kl. 14:00
Møtested: Sundvolden hotell
Arkivsak: 25/00440

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

[1/25](#) Saksliste Ungdommens kirkemøte 2025 03.10.2025

4

Saker til behandling

[2/25](#) Konstituering og forretningsorden

4

[3/25](#) Mandat valgkomiteen Ungdommens kyrkjemøte

7

[4/25](#) Orienteringar

8

[5/25](#) Val på Ungdommens kyrkjemøte 2025

10

[6/25](#) What Would Jesus Do?

13

[7/25](#) Den norske kirke mot mobbing

20

[8/25](#) Unge i kirken for bærekraft

25

[9/25](#) Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

33

[10/25](#) Valg av Fokussak 2026

42

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/25 Saksliste Ungdommens kirkemøte 2025 03.10.2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	1/25

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 03.10.2025:

Møtebehandling

Ingen forslag til endring

Votering

Einstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Godkjent

2/25 Konstituering og forretningsorden

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	2/25

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følger reglane for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja og forretningsorden fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedteke reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt.

Ungdommens kyrkjemøte skal vedta forretningsorden, velje tre dirigentar og nemne opp to personar til å vere teljekorps.

UKM må i denne saka vedta forretningsorden for UKM 2025. Det blir føreslått at forretningsorden for framtidige møte skal ligge fast og ikkje behandlast med mindre det kjem inn forslag til endringar. Difor vil det i denne saka vere fokus på dei føreslåtte endringane i forretningsorden, og ikkje heilskapen. Forretningsorden vart sist vedteken av Ungdommens kyrkjemøte i 2024.

Forslag til vedtak

Ungdommens kyrkjemøte vedtek at

- 1) Forretningsorden for Ungdommens kyrkjemøte endrast i §3-2 Dirigentskap til Møtet blir leia av en hoveddirigent og en meddirigent. Meddirigent er hoveddirigentens personlige vara, det velges en personlig vara for meddirigenten. Setningen «begge kjønn» strykes i samme avsnitt.
- 2) §8-1 endrast til Ungdommens kyrkjemøte sender tre representantar med tale- og forlagsrett til å delta på Kyrkjemøtet.
- 3) Christian Heidisønn Klaussen, Den norske kyrkjes ungdomsutval/SørHålogaland og Kristina Rimstad, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Nord-Hålogaland og veljast til dirigenter for møtet 2025.
- 4) Til teljekorps under Ungdommens kyrkjemøte oppnemndas ungdomsrådgjeverane:
Mari Braut, Tunsberg og Thomas Raadin Iversen, Borg.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følger reglane for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja og forretningsordenen fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedteke reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt denne saka og er grunnlaget for forretningsordenen. Strukturen byggjer på forretningsordenen til Kyrkjemøtet.

Forretningsordenen vart sist vedteken av Ungdommens kyrkjemøte i 2024.

DnkU føreslår to nye endringar i forretningsordenen.

Dette gjeld §3-2, der DnkU ønskjer at UKM vel to dirigentar i staden for tre. Dette fordi det dei siste åra ikkje har vore behov for ein tredje. Det er òg utfordrande å gi nødvendig opplæring til denne personen i forkant av UKM, sidan vedkomande ikkje kan veljast av DnkU i førebuingane, slik dei andre medlemmane kan.

I §8-1 er det behov for å endre forretningsordenen i tråd med gjeldande praksis. Leiaren av DnkU er medlem av Kyrkjemøtet og blir difor ikkje lenger vald av UKM. UKM skal derfor berre velje tre delegatar til å delta på Kyrkjemøtet det komande året.

I følge forslag til nye forretningsordenen skal Ungdommens kyrkjemøte denne saka velje to personar til å vere dirigentskap, og det skal oppnemnast to personar til å vere teljekorps. Dirigentskapet leiar plenumssamlingane og står for møteleiinga. Teljekorpsset skal oppnemnast av UKM blant tilsette og sekretariatet.

Til saka følgjer to vedlegg:

- Reglar for ungdomsdemokratiet
- Forretningsordenen i sin heilskap, vedteken på UKM 2024

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken følges opp innanfor eksisterende budsjetter og administrative ressurser

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 03.10.2025:

Møtebehandling

Dirigentskapet foreslo under konstitueringen å supplere valgkomiteen med et medlem da Jannike Johannesen har trekt seg fra vervet.

Oscar E. Østern ble foreslått.

Votering

Enstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kyrkjemøte vedtek at

- 1) Forretningsorden for Ungdommens kyrkjemøte endrast i
 - a. §3-2 Dirigentskap til *Møtet blir leia av en hoveddirigent og en meddirigent. Meddirigent er hoveddirigenten personlige vara, det velges en personlig vara for meddirigenten.*
 - b. Setningen «begge kjønn» strykes i samme avsnitt.
- 2) §8-1 endrast til *Ungdommens kyrkjemøte sender tre representantar med tale- og forlagsrett til å delta på Kyrkjemøtet.*
- 3) Christian Heidisønn Klaussen, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Sør-Hålogaland og Kristina Rimstad, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Nord-Hålogaland veljast til dirigentar for møtet 2025.
- 4) Til teljekorps under Ungdommens kyrkjemøte oppnemndas ungdomsrådgjeverane:
 - a. Mari Braut, Tunsberg og Thomas Raadin Iversen, Borg.

3/25 Mandat valkomiteen Ungdommens kyrkjemøte

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	3/25

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte vedtek årleg mandat for valkomiteen som førebur val til neste års Ungdommens kyrkjemøte.

Mandat for valkomiteen blei vedteke sist på Ungdommens kyrkjemøte 2023.

Forslag til vedtak

Ingen endringar i forslag til mandat.

Saksorientering

Bakgrunn

Mandat for valkomiteen er utarbeidet etter regler for ungdomsdemokrati og forretningsorden for Ungdommens kyrkjemøte.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken følges opp innenfor eksisterende budsjetter og administrative ressurser.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 06.10.2025:

Møtebehandling

Ingen forslag til endring

Votering

Einstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kyrkjemøte vedtar det framlagte mandatet

4/25 Orienteringar

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	4/25

Sammendrag

Til Ungdommens kyrkjemøte 2025 inviterast alle ungdommar til å delta i generaldebatten. Denne vil være ein stad for å komme med det ein måtte ynskje å framhalde for UKM. Alle ungdomsråd og organisasjonar kan ha eit innlegg.

Tidsramma for innlegget er 2 minutt. Ut over innlegga i debatten vil Den norske kyrkjas ungdomsutval og Samisk ungdomsutval orienterer om verksemda si. Representantane frå Ungdommens kyrkjemøte 2024 orienterar også om Kyrkjemøtet 2025.

Forslag til vedtak

Ungdommens kyrkjemøte tek sakene frå DnkU, SUNG og representantane på Kyrkjemøtet 2025 til orientering.

Saksorientering

Bakgrunn

Til Ungdommens kyrkjemøte 2025 blir alle ungdomsråd og organisasjonar inviterte til å delta i generaldebatten. Denne vil vere ein arena der ein kan løfte fram det ein ønskjer å formidle til UKM. Generaldebatten skal vere ein stad der ungdom kan uttrykkje kva dei er særleg opptekne av.

Alle ungdomsråd og organisasjonar kan ha eitt innlegg. Delegatane må difor samordne innlegga sine. Eit innlegg kan framførast av fleire delegatar og observatørar. Tidsramma for innlegget er 2 minutt.

Dette innlegget erstattar dei tidlegare orienteringane. Ungdomsråd og organisasjonar kan i dette innlegget løfte fram det dei meiner er viktig at UKM får høyre om.

I tillegg til innlegga i debatten vil Den norske kyrkja sitt ungdomsutval og Samisk ungdomsutval orientere om verksemda si. Representantane frå Ungdommens kyrkjemøte 2024 vil òg orientere om Kyrkjemøtet 2025.

1) Orientering frå Den norske kyrkja sitt ungdomsutval

DnkU orienterer om korleis sakene frå UKM 2024 har blitt følgde opp, og kva dei har arbeidd med det siste året.

2) Orientering frå Samisk ungdomsutval

SUNG orienterer om korleis sakene frå UKM 2024 har blitt følgde opp, og kva dei har arbeidd med det siste året.

3) Orientering frå representantar på Kyrkjemøtet 2025

Representantane som deltok på Kyrkjemøtet 2025 orienterer om sakshandsaming og vedtak frå Kyrkjemøtet.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken følges opp innanfor eksisterende budsjetter og administrative ressurser.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 03.10.2025:

Møtebehandling

Votering

Einstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kyrkjemøte tek sakene fra DnkU, SUNG og representantane på Kyrkjemøtet 2025 til orientering.

5/25 Val på Ungdommens kyrkjemøte 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	5/25

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte gjennomførte fleire val.
Valkomiteén som vart valt på UKM 2025 har vore:

Kristina Rimstad, medlem DnkU.

Amalie Nordgård Thomassen, Nord-Hålogaland.

Jannike B. Johannessen var medlem av valkomiteen inntil ho trekte seg i mai 2025.

Oscar E. Østern ble valgt ved møtets start til å delta i valgkomiteen.

Forslag til vedtak

Ungdommens kyrkjemøte vel

- 1) 4 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 2 år:
- 2) 1 medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 1 år:
- 3) 3 representantar til Kyrkjemøtet 2026:
- 4) Vara representantar til Kyrkjemøtet
- 5) 2 medlemmar av valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2026:

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte skal velje tre delegatar til å reise på Kyrkjemøtet 2026. Kyrkjemøtet blir arrangert 20.–23. mars 2026 i Trondheim, med formøte for delegatar som reiser på vegner av Ungdommens kyrkjemøte.

For dei tre representantane skal UKM 2025 òg velje vararepresentantar i rekkefølge. Leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval reiser òg til Kyrkjemøtet 2026. Den norske kyrkja sitt ungdomsutval (DnkU) skal vere kyrkja sitt rådgivande organ i saker som gjeld unge sin situasjon i kyrkje og samfunn, både nasjonalt og internasjonalt. Utvalet skal bidra i førebuing og gjennomføring av Ungdommens kyrkjemøte, og kan òg på eige initiativ ta opp aktuelle saker innan sitt område.

Ungdommens kyrkjemøte skal velje:

- 4 medlemmar til DnkU for to år
- 1 medlem til DnkU for eitt år

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

Dei åra det ikkje er val på leiar, skal UKM velje 4 medlemmar til DnKU. Fordi eitt medlem har søkt permisjon frå sitt verv ut perioden, må UKM velje eit nytt medlem. Det skal difor veljast 5 personar på årets UKM. Vedkomande som blir valt for eitt år, overtek perioden til medlemmet som har gått ut i permisjon.

Valkomiteen til Ungdommens kyrkjemøte 2025 har ansvar for å finne kandidatar til vala under møtet.

For DnKU og representantar til Kyrkjemøtet 2026 gjeld det møteplikt. Dette er forankra i at «medlemmar av eit kyrkjeleg organ pliktar å delta i organet sine møte dersom dei ikkje har gyldig forfall», jf. kyrkjeordninga § 38 første ledd. Denne paragrafen gjeld òg organa i ungdomsdemokratiet, og kjem direkte til uttrykk i § 38 tredje ledd.

Dei som skal sitje i valkomiteen kan ikkje stille til val på neste års Ungdommens kyrkjemøte, verken som medlem til DnKU eller som representant til Kyrkjemøtet 2026.

Det er høve til å ta attval til valkomiteen dersom ein er delegat til møtet. DnKU nemner opp ein representant, og Ungdommens kyrkjemøte vel ytterlegare to medlemmar til valkomiteen.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Valte medlem av Den norske kyrkjes ungdomsutval får dekt reise og opphald i forbindelse med møta i utvalet.

Valte medlem til valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2026 får dekt reise og opphald i forbindelse med Ungdommens kyrkjemøte 2026.

Valte representantar til Kyrkjemøtet 2026 i Trondheim får dekt reise og opphald i forbindelse med Kyrkjemøtet 2026.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 06.10.2025:

Møtebehandling

Valkomiteen la frem forslag til personar til val søndag 5.10. kl 09.30. Det var 15 personar som stilte til val til dei ulike verva.

Votering

Personval, gjennomført elektronisk

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kyrkjemøte vel

- 1) 4 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 2 år:

Christian H. Klaussen

Liv Marie Rødde Paulsen

Sondre Almerud Øy

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

Jannike B. Johannessen

2) 1 medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 1 år:
Aurora S. Botnemyr

3) 3 representantar til Kyrkjemøtet 2026:
Knut Skjerdal,
Christoffer Fosshaug,
Johannes Thoen Hansen,

4) Varamedlemmer ble valt i følgande rekkefølge
Therese Teigen,
Erik Boy Bogetveit,
Henriette Bøe,

5) 2 medlemmar av valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2026:
Kilde A. Øvland
Emma Edvinsen

6/25 What Would Jesus Do?

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	6/25

Sammendrag

Denne saken handler om å løfte frem verdien av den kristne tro som ressurs i unge menneskers liv. Alle mennesker er kalt til å følge Jesus. Å følge Jesus kan gi mening, retning og tilhørighet. For at barn og unge skal ønske å følge Jesus, er det viktig at de har kjennskap til historiene om Jesus og hva det kan bety å følge han.

Forslag til vedtak

- 1) UKM oppfordrer unge til å leve og vokse i tro ved å lese i Bibelen, be og delta på gudstjenester og i andre typer kristne fellesskap.

Ungdommens kirkemøte 2025 vil at:

- 2) Ansatte, frivillige og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene legger til rette for lesning av fortellingene om Jesus i Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid. Dette er viktig for at barn og unge skal kjenne Jesus og ha kjennskap om hva som er sentralt i Jesu oppdrag.
- 3) UKM oppfordrer unge til å leve og vokse i tro ved å lese i Bibelen, be og delta på gudstjenester og i andre typer kristne fellesskap.
- 4) Ansatte, frivillige og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene legger til rette for lesning av fortellingene om Jesus i Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid. Dette er viktig for at barn og unge skal kjenne Jesus og ha kjennskap om hva som er sentralt i Jesu oppdrag.

Saksorientering

Bakgrunn

Trosgrunnlaget

Alle mennesker er skapt i Guds bilde. Vi er skapt til å leve i relasjon med Gud, hverandre og skaperverket. Vi har fått i oppgave å verne om skaperverket.

Da Jesus ble unnfanget og født, ble Gud menneske og en del av den skapte verden. De tre årene Jesus levde sammen med disiplene lærte han dem hva som er godt, sant, rett og rettferdig gjennom å fortelle lignelser om Guds rike, gjennom måten han møtte mennesker på, og gjennom underne han gjorde. Det var ikke alltid så lett hverken for de som kjente Jesus best, eller for andre han møtte, å forstå det han prøvde å lære dem og vise dem.

Gjennom Jesu død og oppstandelse viser Gud oss hva kjærlighet er. I Jesu død deler Gud menneskers lidelse. Oppstandelsen viser at kjærligheten er sterkere enn døden.

Etter at Jesus hadde dratt opp til himmelen fikk disiplene Den hellige ånd. Den hellige ånd gir liv, skaper tro og er Guds nærvær hos oss. I dåpen har Gud lovet å være med oss, ved Den hellige ånd (Matt 28, 20). I dåpen blir vi også en del av kirken. Kirken er et fellesskap av mennesker som tror, til alle tider og over hele verden.

Historiene om Jesus

Allerede før Jesus ble født, var han sterkt knyttet til de undertrykte og marginaliserte (Lukas 1, 46-55). Han ble født av en ung og fattig jente (Lukas 1, 26-37). De første som fikk møte Jesus, utenom foreldrene hans og dyra i stallen, var gjetere (Lukas 2, 8-20). Disiplene og de andre som fulgte Jesus var vanlige folk med ulike bakgrunner (Matteus 4, 18-22).

Mange av historiene, talene, gjerningene og underne Jesus gjorde handlet om å kritisere de mektige og å helbrede og inkludere de utstøtte (Jesus oppsummerer sitt eget liv og oppdrag i Lukas 4, 18-19). Før Jesus dro opp til himmelen ba han disiplene om å fortsette oppdraget. Fellesskapet rundt Jesus skulle bli et globalt fellesskap av alle folkeslag (Apostlenes gjerninger 10, 34-48).

Å følge Jesus

Det å følge noen er et kjent begrep i forbindelse med sosiale medier. Det kan være mange og ulike grunner til at noen har mange følgere eller at vi velger å følge noen. Popularitet og oppmerksomhet? At vi deler interesser? At vi kjenner dem? At vi har felles verdier? At vi gjerne vil bli som dem? At de er morsomme? Gjenkjennelse? At de sier eller er opptatt av noe viktig eller noe som opptar oss? At vi ønsker å ligne på dem?

Historiene til de vi følger kan være en kilde til inspirasjon, eller lære oss ting som er nyttige i våre egne liv, det livet vi ønsker eller drømmer om å leve, eller den vi ønsker å være. Historiene om Jesus kan lære oss hva som er godt, sant og rett, om kjærlighet og rettferdighet. Å lese, lytte til og dele historiene om Jesus er en del av det å følge ham. I dåpen blir vi en del av fellesskapet av mennesker som følger Jesus. I tillegg til at vi blir kjent med Jesus gjennom historiene i Bibelen, er bønn, nattverd og deltakelse i fellesskap med andre kristne, viktige praksiser som er en del av livet i troen.

Vi som følger Jesus er ikke nødvendigvis flinkere enn andre til å gjøre det som er rett eller å ta valg som er gode både for oss selv, våre medmennesker og skaperverket. Vi følger Jesus, vi ønsker å ligne Jesus og vi deler kanskje historiene om ham, men vi er ikke som ham. Kirken er en del av en verden som preges av synd, undertrykkelse og ondskap. Kirken formidler nåde, kjærlighet og likeverd, men kan også bidra til å skape skillelinjer som brukes til å legitimere undertrykkelse, stigmatisering og marginalisering. Kirken skal være en tydelig stemme når menneskeverdet og skaperverket krenkes.

Å følge Jesus er en personlig og gjensidig relasjon. Jesus følger oss. Det har han alltid gjort. Han er kjempeinteressert i oss og våre historier, og han har omsorg for hver enkelt av oss.

Å ta imot kallet til å følge Jesus er ikke alltid lett. Vi må lytte, se og spørre: Hva trenger verden nå? Hva roper til meg? Hvordan kan jeg svare? Dette kan vi øve på, og vi lærer gjennom å prøve og feile. Alle situasjoner og alle mennesker er ulike, og vi kan ikke lage noen fast oppskrift for hva som trengs i en gitt situasjon. Enhver situasjon må møtes med åpenhet.

Etterfølgelse av Jesus som en kilde til håp og retning

Gjennom Bibel, bønn, nattverd og fellesskap med andre kristne blir vi bedre kjent med Jesus og Jesu oppdrag. Men hva betyr det for ungdommer i Norge i dag?

Psykisk helse er et aktuelt tema blant unge i dag. Mange unge beskriver symptomer på angst og depresjon. I en kaotisk verden med mange overfladiske budskap og enkle svar, er unge på jakt etter mening og en retning i livet. Unge og unge voksne har spørsmål og er undrende. Mange leter etter identitet og fellesskap.

Den norske kirke erfarer en forsiktig trend av at flere unge kommer til kirken. Ungdommer som ikke er døpt som barn, ønsker dåp og konfirmasjon i Den norske kirke. Den norske kirke hadde i 2024 også en økning av innmeldinger i aldersgruppen 25-34 år. Når unge kommer til kirken, er det viktig å kunne tilby gode fellesskap. Unge trenger ledere som ser dem, som har teologisk kunnskap og bevissthet, og som, med utgangspunkt i Den norske kirkes trosgrunnlag, evner å ta samtalene om eksistensielle spørsmål. Den norske kirkes liturgi tilbyr en ramme og et sentrum som står fast uavhengig av egne følelser eller hvordan livet oppleves. Bibelfortellingene speiler livets kompleksitet. Kjennskap til bibelfortellingene kan bygge beredskap i møte med livet. Kirken må tilby undervisning om kristen tro som tåler konfrontasjon med livets virkelighet og kompleksitet.

Tilhørighet i et kirkelig fellesskap som bekrefter hvert menneskes verdi som skapt, elsket og sendt av Den treenige Gud kan styrke egen identitet. Deltakelse i et fellesskap som er opptatt av å dele evangeliet, bekjempe utenforskap og arbeide for en mer rettferdig verden kan gi mening og retning for livet både for en selv og for andre.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjettammer og administrative ressurser for Kirkerådet.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 05.10.2025:

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Innledende merknad

Spørsmålet «What would Jesus do/Hva hadde Jesus gjort» (WWJD) er stort og mangfoldig, det finnes ikke ett svar som gjelder for alle. Komiteen ønsker derfor hverken å konkretisere og definere dette entydig, eller å angi hva som er riktig måte å følge Jesus. Ens personlige fortolkning av Bibelen vil være individuell, og hver enkelt må derfor selv tolke sitt moralske kompass i lys av fortellinger om Jesu liv.

På grunn av ulike bibeltolkninger vil man i noen tilfeller få ulike svar på hva Jesus ville gjort. Dermed vil man få ulike svar på spørsmålet som fører til ulik etterfølgelse av Jesus. Og derfor kan ikke denne saken handle om hva som er rett eller gal tolkning av Bibelen.

Komiteen ønsker å legge til at det er uenighet i komiteen. Et flertall mener ens tolkning av Bibelen er personlig og individuell, og hvert individ må derfor kunne tolke sitt moralske kompass i lys av Jesus fortellinger og eksempel. Mindretallet mener at Jesus forteller oss hva som er rett og galt, noe som gjør "moralkompasset" lettere å følge i hverdagen, men også i situasjoner som kan oppfattes som mer krevende.

2. Kunnskap om Jesus som «verktøykasse»

Kunnskap om Jesus og hans møter med mennesker kan fungere som en «verktøykasse» til bruk i egne livssituasjoner. Fortellingene om Jesu liv gir eksempler på hvordan han møtte mennesker med omsorg, rettferdighet og tilgivelse. Dette kan inspirere og veilede oss i vår hverdag.

- I hverdagen: Refleksjoner over Jesu liv kan gi oss et «pust i bakken», hjelp til ettertanke, i situasjoner med stress, angst og usikkerhet, og et moralsk kompass når vi står overfor små og store valg.
- I krevende situasjoner: Jesus kan være et forbilde når vi møter konflikter, kriser eller mellommenneskelige utfordringer. Hans vilje til å lytte, vise nåde og søke forsoning kan gi retning i situasjoner som ellers oppleves fastlåste.
- Som fremtidshåp: For mange er Jesus ikke bare et forbilde fra fortiden, men også et håp og en veiviser for framtiden. I møte med motgang og vanskeligheter kan troen på Kristus gi styrke, utholdenhet og retning videre.

På denne måten kan Jesu liv og handlinger være en kilde til støtte både i dagliglivet og i de mest utfordrende situasjoner.

3. Verdier

Fortellinger om Jesus handler om verdier med betydning for møter med mennesker, i krisesituasjoner og konflikter, i møte med utenforskap og urettferdighet. For eksempel kan tilgivelse være viktig i situasjoner som mobbing og utenforskap, der det å bygge broer og skape forsoning er avgjørende.

Å følge Jesus og ha ham som moralsk kompass innebærer å leve med kristne verdier. Samtidig er dette ikke verdier som bare gjelder innenfor kirken. Mange av dem er universelle og deles av mennesker på tvers av tro og livssyn. Et eksempel er Den gylne regel – «Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem». Denne regelen uttrykker en felles menneskelig erfaring og et etisk grunnlag som mange kan slutte seg til.

Komiteen ser på Jesus som radikal innenfor medmenneskelighet, inkludering og nestekjærlighet. Vi må også tørre å være radikale på disse områdene. Vi må tørre å gå ut av komfortsonen og møte alle med forståelse og nestekjærlighet, ikke med fordømmelse. I hverdagen kan det bety å tørre å gå bort til noen som ser ut til å trenge hjelp. I samfunnet generelt er mange redd for å ta kontakt med andre. Vi har muligheten til å være et synlig lys for andre. "Love others so radically, that they wonder why."

Sosialt og politisk engasjement, både lokalt og globalt, kan også ses som en naturlig del av kristen etterfølgelse. Etterfølgelse av Jesus handler dermed ikke bare om den enkeltes indre liv, men også om aktiv deltakelse i å fremme fellesskap og ansvar i verden vi er en del av.

Komiteen viser også til saken om religiøs ekstremisme (07/24), hvor verdier som fellesskap, respekt og ansvar ble framhevet som sentrale. Disse verdiene er viktige motkrefter mot ekskludering, fordommer og ekstremisme, og de viser hvordan Jesu eksempel kan bidra til å bygge inkluderende og trygge fellesskap i vår tid.

4. Tro, trygghet og synlighet

Det er viktig å styrke barn og unges trygghet i troen. Synlige ting, som et WWJD-armbånd, kan gi en opplevelse av fellesskap og identitet. Slike symboler bør imidlertid knyttes til undervisning, refleksjon og samtale for å gi dypere mening og forankring.

Noen opplever det utfordrende å være en synlig kristen. Derfor er det viktig at kirken tilbyr trygge arenaer for tro, fellesskap og samtale. Her kan barn og unge møte andre som deler troen, stille spørsmål, og oppleve støtte i sin kristne identitet.

Dette er avgjørende for at barn og unge skal få mulighet til å bli kjent med Jesus, og til å forstå hva som står sentralt i Jesu oppdrag og budskap.

5. Ressurser og verktøy

Komiteen opplever at det ofte brukes de samme fortellingene om igjen. Den kirkelige undervisningen bør derfor inneholde et bredere utvalg av fortellinger om Jesus. Fortellingene viser hvordan Jesus møtte mennesker i ulike situasjoner, og kan gi barn og unge et rikt bilde av hva kristen tro kan bety i praksis.

Refleksjonsspørsmålene som DnkU har utarbeidet til denne saken har inspirert flere ungdomsutvalg til gode samtaler og refleksjoner og kan brukes når det skal utvikles undervisningsmateriell om WWJD.

«Verktøykasse»-tankegangen handler om å lære fra Jesu møter med mennesker og bruke dette i egne situasjoner. Det eksisterer brosjyrer og ressurser med direkte henvisninger til bibelvers. Disse ressursene kan brukes for å belyse tema som mobbing, utenforskap og konflikter med utgangspunkt i bibelske fortellinger. Konkrete hjelpemidler, som armbånd (som også Kristuskransen) og refleksjonsspørsmål, har vist seg å fungere godt i kirkelig undervisning. Disse kan samtidig være til nytte for allmenheten, og bør kunne tas i bruk av alle som ønsker å leve med troen synlig i hverdagen.

Votering

Enstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kirkemøte 2025 oppfordrer:

- 1) alle til å se på Jesu liv og lære som en kilde til inspirasjon og et forbilde for hvordan et liv i etterfølgelse av Ham kan forvandle både enkeltmennesker og

samfunnet rundt oss – og slik oppdage den kraften som ligger i å leve etter Hans eksempel, både på personlig og fellesskapsnivå.

- 2) menigheter til å lære alle å bruke WWJD som et verktøy for refleksjon og synlighet i hverdagslige situasjoner.
- 3) Kirkerådet til å utarbeide en undervisningsressurs om Jesus, som bygger på hele Bibelens vitnesbyrd om Ham, og som legger til rette for refleksjon over hva fortellingene, lignelsene og læren om Jesus kan bety i dag og i våre liv.
- 4) ansatte, frivillige og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene til å legge til rette for bruk av et bredere utvalg av fortellingene om Jesus i Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid.
- 5) Kirkerådet til å jobbe for at kristendommen og kristne skal, i tråd med nestekjærlighet, bli møtt med respekt på lik linje med andre religioner og livssyn. Dette gjelder både i skolemiljøet og i samfunnet for øvrig.
- 6) Kirkerådet til å fremme forståelsen av Jesu liv og lære som en kilde til etisk refleksjon og livstolkning i skolen, særlig i undervisningen i religion og livssyn.
- 7) Kirkerådet til å forstå sosialt og politisk engasjement lokalt og globalt som en del av kristen tro og praksis.

7/25 Den norske kirke mot mobbing

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	7/25

Sammendrag

Undersøkelser viser at stadig flere barn og unge i Norge opplever mobbing og utestengelse i hverdagen. Digital mobbing eller netthets utgjør en stor del av dette. Mobbing har store konsekvenser for den enkelte og for samfunnet. Ungdommens kirkemøte 2025 ønsker at Den norske kirke skal være en pådriver i arbeidet for å skape trygge og inkluderende fellesskap for alle. Det er derfor viktig å jobbe med dialogarbeid, gi barn og unge mulighet for tilhørighet og bygge gode holdninger. Russetiden er en ekstra utfordrende periode for mange, og kirken også må støtte ungdom i denne tiden. UKM 2025 viser solidaritet med barn og unge og sier nei til mobbing.

Forslag til vedtak

UKM ønsker å sende en tydelig melding til alle barn og unge som opplever mobbing: Vi ser dere og står sammen med dere!

Ungdommens kirkemøte 2025 vil at hele Den norske kirke skal:

- 1) vise solidaritet med alle barn og unge som opplever mobbing og netthets i hverdagen
- 2) være en aktiv støttespiller i kampen mot mobbing og utenforskap
- 3) arbeide aktivt for å skape trygge og inkluderende arrangementer for barn og unge, inkludert i russetiden og ved studieoppstart
- 4) legge til rette for at barn og unge får øve seg i dialogarbeid og utvikle empati og respekt for andre
- 5) ha beredskapsplaner som ivaretar barn og unge, også med tanke på beredskap knyttet til mobbing og grenseoverskridende adferd

Saksorientering

Bakgrunn

I den nasjonale undersøkelsen Ungdata junior (2024) oppgir 13 % av barn på 5.-7. trinn at de er utsatt for mobbing hver 14. dag eller oftere.¹ Mer enn 1 av 3 forteller også om at de har opplevd negative hendelser som utestenging, trusler eller deling av sårende tekster, bilder eller videoer på nett eller mobil de siste månedene.²

Resultatene fra både Ungdata og den årlige Elevundersøkelsen i skolen viser også en tendens til økt mobbing blant barn og unge de siste årene.³ Ett av temaene som har fått mye oppmerksomhet, er mobbing og utestengelse i forbindelse med russegrupper.⁴ Resultater fra Elevundersøkelsen 2024 viser at mobbetallene er høyest for elever på 5. trinn. Det er altså et stort aldersspenn av elever som opplever mobbing i hverdagen.⁵

Stadig flere barn og unge føler seg mobbet og utestengt. Konsekvensene av mobbing er alvorlige for enkeltpersoner og for samfunnet. Mobbing og utenforskap kan være ødeleggende for mennesker både mens det pågår og i et lengre perspektiv. Det å bli utsatt for mobbing kan blant annet føre til alvorlige helseplager, sosiale vanskeligheter, skolefravær og problemer med å gjennomføre utdanning og komme i arbeid. Slik er det også en tydelig forbindelse mellom dette temaet og det som var fokussak for Ungdommens kirkemøte (UKM) i 2024: Psykisk helse.⁶

Som Ungdata-tallene viser er digital mobbing eller netthets et økende problem. Mange barn og unge opplever utrygghet og utenforskap som en følge av negative opplevelser på nett. Terskelen for å komme med hets er lavere i digital kommunikasjon enn når du snakker med noen ansikt til ansikt.⁷ Sosiale medier der en kan henge ut andre anonymt bidrar til å skape ekstra mye utrygghet og maktesløshet for den som opplever det. Mobbingen er ikke begrenset til et fysisk sted, men kan skje døgnet rundt. Du kan ikke vite hvem som står bak netthetsen, og derfor er det umulig å skjerme seg mot den.

¹ Gjengitt i en oppsummering på Ungdata sine nettsider: <https://www.ungdata.no/norske-barn-og-unge-trives-darligere-og-darligere-pa-skolen/> I saksorienteringen videre er det ikke skilt mellom mobbing og netthets ettersom undersøkelsen som er gjengitt (Ungdata og Elevundersøkelsen) ser på digital mobbing i sammenheng med annen mobbing og utestengelse.

² Se s. 35 i rapporten fra Ungdata junior 2024: https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3145148/UngdataJunior2024_NasjonaleResultater_UU.pdf I Elevundersøkelsen 2024 er mobbetallene stabilisert, men fortsatt på et høyt nivå: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analyser/2025/elevundersokelsen-2024/mobbing-og-trivsel/>

³ Se kap. 14 i rapporten fra Ungdata 2024 for mer informasjon om tallene fra ungdomstrinnet og videregående skole: https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3145138/Ungdata2024_NasjonaleResultater_UU.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴ Ombudet for barn og unge i Viken gjennomførte høsten 2023 en undersøkelse om temaet: <https://bfk.no/aktuelt/1-av-10-ungdommer-utestenges-fra-russefeiring.198281.aspx>

⁵ Analyse fra Elevundersøkelsen 2024: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analyser/2025/elevundersokelsen-2024/mobbing-og-trivsel/>

⁶ https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2024/vedtak_ukm_%2004_24%20psykisk%20helse%20.pdf Saksdokument med vedtak fra UKM 2024

⁷ Denne videoen fra NDLA tar opp temaet hatefulle ytringer på nett og forklarer mer om dette: <https://ndla.no/r/kommunikasjon-og-kultur-2/hatytringer/Ob591d3135>

Det gjør det vanskelig å stole på andre, og det er vanlig å få reaksjoner som dårlig selvbilde, søvnproblemer, stress, angst og liknende når du opplever mobbing.⁸

Mobbing er ikke bare et skoleproblem, men et samfunnsproblem som krever samarbeid på tvers av sektorer. Noen lokalsamfunn kan for eksempel ha spesielle utfordringer knyttet til mobbing, og barn og unge her kan være ekstra sårbare. Den norske kirke kan være en tydelig støttespiller i dette arbeidet.

I kristendommen er det en kjerne av verdier som må ligge til grunn for å skape et godt samfunn å leve i. Respekt, empati, og kjærlighet er ikke bare ord for oss, men verdier vi aktivt søker å leve etter. Derfor har Den norske kirke en naturlig rolle i å bidra til å skape trygge og inkluderende miljøer for barn og unge over hele landet.

Ved å legge til rette for gode møteplasser, bygge fellesskap og gi rom for samtaler, kan kirken forebygge mobbing og utenforskap. I UKM-sak 5/24 'Ungdomstiden' understreker vedtak punkt 13 at beredskapsplanene i menigheten må omfatte unge ledere.⁹ UKM 2025 ønsker også å løfte frem at barn og unge må ivaretas gjennom at det kommer på plass en beredskap knyttet til mobbing.

I UKM sak 3/24 «Psykisk helse» ble det trukket frem at det var viktig at det skulle være en ansvarsgruppe på en eller flere voksne med ansvar for å sikre trygge og inkluderende rammer for alle deltakende. Ikke minst var dette viktig når det skulle gjennomføres leir.¹⁰ Å ha et støtteapparat som ivaretar dette kan være viktig i arbeidet for å fremme inkludering og motvirke utenforskap.

I russetiden kan mobbing og utestengelse dessverre bli ekstra tydelig. I tillegg til forebyggende arbeid som å etablere gode, lokale fellesskap for ungdom, kan Den norske kirke bidra gjennom blant annet samtaletilbud og trygg tilstedeværelse på ulike arenaer hvor russ samles.

For å motvirke netthets, utestengelse og annen mobbing er det viktig å jobbe med holdninger. Vi må trene på dialog og det å møte hverandre med respekt, enten det er snakk om digital eller fysisk kommunikasjon. UKM sin sak 4/23 'Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap' understreker at selv om det er krevende, er det viktig å søke sammen på tvers av synspunkter.¹¹ Som kristne utfordres vi spesielt til å ta frem medmenneskelighet og godhet i møte med andre. Vi som er unge i Den norske kirke ønsker at kirken skal ha en positiv tilstedeværelse på sosiale medier. Det er viktig å vise respekt mot meningsmotstandere og ha et ordentlig debattklima når man går inn i diskusjoner.

⁸ Du kan lese mer om konsekvenser av mobbing på denne nettsiden tilknyttet Læringscenteret ved Universitetet i Stavanger: <https://www.uis.no/nb/laringsmiljosenteret/forskning/konsekvenser-av-mobbing#/>

⁹ https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2024/vedtak_ukm_05_24%20ungdomstiden.pdf Saksdokument med vedtak fra UKM 2024

¹⁰ [vedtak_ukm_04_24_psykisk_helse.pdf](https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2023/ukm%204_23%20kirkelig%20mangfold%20i%20et%20kirkelig%20uenighetsfellesskap.pdf)

¹¹ https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2023/ukm%204_23%20kirkelig%20mangfold%20i%20et%20kirkelig%20uenighetsfellesskap.pdf Saksdokument til UKM 2023

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjetttrammer og administrative ressurser for Kirkerådet.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 05.10.2025:

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Vedtakene gjenspeiler at det trengs en økt kompetanse på tema mobbing i Den norske kirke. Dette må være gjennomgående i hele organisasjonen.
2. Mobbing er et samfunnsproblem. I arbeidet med mobbing må det som kan være bakenforliggende årsaker hos de som mobber også adresseres. Mobbing skjer i alle aldersgrupper, og vi må anerkjenne at dette også skjer i Den norske kirke. Både barn, unge og voksne er blant de som blir mobbet og som er mobbere. Det er derfor viktig å skape arenaer der vi kan ta opp temaet og også forebygge at mobbing skjer.
3. Arbeid mot mobbing må være en del av kirkens arbeid, og gjenspeiles i de ulike planer og programmer som finnes. Samarbeid med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene og andre samfunnsinstitusjoner må inngå som en del av kirkens arbeid med dette tema.
4. Samarbeid med organisasjoner som har spisskompetanse om mobbing er en god ressurs for menighetene. Det bør arbeides med ressurser som kan tas i bruk i ungdomsarbeidet. Organisasjoner som har spisskompetanse på mobbing, kan gi gode bidrag i ressurser og håndtering av mobbing. Dette gjelder ikke minst ved holdningsendring, forebyggende arbeid og erfaringsdeling.
5. Der det er mulig med samarbeid, for eksempel med skole og helsetjeneste, bør det samarbeides om mobbing. For å forebygge er det vanskelig å få instanser med taushetsplikt til å samarbeide på individnivå, men det må legges til rette for økt samarbeid om tema mobbing. Dette er et tema som gjerne kan utredes; om situasjoner der orientering mellom skole og kirke bryter med ansattes taushetsplikt.
6. Mobilbruk er et verktøy der mobbing skjer. Digital utfrysning, hets og ufine meldinger er forstyrrende og oppleves som vanskelig. Det er viktig å ha trygge arrangementer, og oppfordre til å jobbe med å ha så trygge mobilfrie arrangement og leirer som mulig. Det må legges til rette for god dialog med de som skal være med på det som skjer i Den norske kirke, og at de blir oppfordret til ikke å bruke mobilen. Mobilen kan også være en trygghet som kan være nødvendig for barn og unge med individuelle behov. Derfor er lokale og individuelle variasjoner og tilpasninger er selvfølgelig viktig å legge til rette for. For å øke kompetansen om dette tema må kirken, i tillegg til generell kunnskap om dette også ha noen som har spisskompetanse på arbeid mot mobbing.

7. Senskader er noe som fort blir glemt i arbeidet med mobbing. Dette har stor innvirkning på den enkelte, og kan gå ut over selvbilde, helse og sosialt liv. Det gjør at mange kan ha psykiske og somatiske helseplager og gjør at mange har tilbaketrekning fra sosial aktivitet.
8. Ansatte og frivillige ledere, som har kontakt med barn og unge må få økt kompetansen sin om mobbing. Det bør legges til rette for rutiner, så vi har retningslinjer for hvordan dette blir tatt med i opplæring og forberedelser til leirarbeid og ungdomsarbeid. Komiteen opplever at rutiner og beredskapsplaner er mangelfulle, spesielt ved utfordringer knyttet til mobbing. Det er viktig at Den norske kirke arbeider med rutiner rundt mobbing og at dette kommuniseres i hele organisasjonen. Alle ansatte og frivillige ledere skal vite hva de skal gjøre i møte med mobbing.
9. Samtaletilbud knyttet til tema mobbing vil mange ha nytte av. Å benytte seg av kirkens ansatte, som prester, diakoner, undervisningsansatte osv. som har kompetanse på samtale, er en ressurs som bør gjøres mer kjent. En ressursperson som har spisskompetanse på arbeid med mobbing, etter modell fra Sjømannskirken, kan være et konkret tilbud for unge. Dette skal være tilgjengelig og lavterskel, både for mobberne og de som blir mobbet.
10. I overgangsfaser og perioder med mye press er barn, unge og voksne mer sårbare, og da er det lettere at utenforskap og mobbing forekommer. Dette kan være for eksempel å flytte på hybel for å gå på skole, i russetiden, ved studieoppstart og i arbeidsliv. Derfor skal kirken være til stede for barn, unge og unge voksne i disse fasene.

Votering

Enstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

UKM ønsker å sende en tydelig melding til alle barn og unge som opplever mobbing: Vi ser dere og står sammen med dere!

Ungdommens kirkemøte 2025 vil at hele Den norske kirke skal:

- 1) ha mobbing og utenforskap som tema i satsningen unge og unge voksne i 2026, jfr KR 50/25
- 2) vise solidaritet med alle barn, unge og unge voksne som opplever mobbing og netthets i hverdagen
- 3) være en aktiv støttespiller i kampen mot mobbing og utenforskap, der en også har fokus på senskader etter mobbing
- 4) arbeide aktivt for å skape trygge og inkluderende arenaer for barn, unge og unge voksne

- 5) legge til rette for at barn, unge og unge voksne får øve seg i dialog og utvikle empati og respekt for andre
- 6) ha rutiner og beredskapsplaner som ivaretar barn, unge og unge voksne, spesielt med tanke på mobbing og grenseoverskridende adferd
- 7) jobbe for mobulfrie arrangementer
- 8) tilrettelegge for samtaletilbud med spesialkompetanse om mobbing

8/25 Unge i kirken for bærekraft

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	8/25

Sammendrag

Skapelsen er sentral i Den norske kirkes trosgrunnlag. Gud skapte himmel og jord. Alt som lever, står i en relasjon til Gud. Trosbekjennelsene beskriver forbindelsen mellom Gud og skaperverket. I klimaspørsmålet handler denne relasjonen om å arbeide for et bærekraftig levesett både nasjonalt og internasjonalt.

Den norske kirke har lenge arbeidet med FNs bærekraftsmål. Norge er dårligst på bærekraftsmålene stoppe klimaendringene (mål 13), livet i havet (mål 14) og livet på land (mål 15). Disse målene er valgt som fokus i saken.

Klimabarometeret 2024 dokumenterer en bekymringsfull nedgang i unges klimaengasjement. Unge klimaengasjerte opplever at de blir avfeid i møte med politikere. Psykologer forklarer at dette skyldes apati og ansvarsfraskrivelse fra de som styrer. Det er ønskelig å etablere strukturer som støtter unges handlingsrom og engasjement.

Forslag til vedtak

Ungdommens kirkemøte 2025 vil at:

- 1) Den norske kirke skal samarbeide med barne- og ungdomsorganisasjonene om klima og miljøarbeid.
- 2) Den norske kirke alltid tenker grønt i investeringer
- 3) Den norske kirke skal forstå bærekraft i grønne anskaffelser som klima, miljø og natur
- 4) Den norske kirke fortrinnsvis skal prioritere etiske og bærekraftige valg i sitt arbeid med digitalisering
- 5) Den norske kirke skal tydeliggjøre hvordan kristne verdier, som forvalteransvar, nestekjærlighet og rettferdighet, er forenlig med bærekraftsmålene 13, 14 og 15. 6. Den norske kirke ved Kirkerådet skal følge opp og håndheve de etiske retningslinjene for investeringer mer systematisk, slik at de får reell betydning i praksis.

Saksorientering

Bakgrunn

Fokus i saken er bærekraftsmålene om å stoppe klimaendringene (mål 13), livet i havet (mål 14) og livet på land (mål 15) fordi disse er noen av målene Norge er dårligst på. Bærekraftsmål FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål.

Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Forut for bærekraftsmålene førte tusenårsmålene (2000-2015) til stor framgang på områder som utdanning og helse, men har også blitt kritisert for kun å adressere symptomer på fattigdom. Bærekraftsmålene skal gjøre noe med årsakene til fattigdom, ulikhet og klimaendringer.

Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates. De mest sårbare må derfor prioriteres. Eksempel på ofte ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk. Selv om mange av målene allerede er oppfylt i Norge, gjenstår det mye arbeid også her hjemme. SSBs globale indikatorer for bærekraftsmålene og Bærekraftsmålsrapporten for 2024 viser at det er store utfordringer med å oppnå flere av målene. Blant målene Norge ligger dårligst an til å nå, er bærekraftsmål 13 «Stoppe klimaendringene», 14 «livet i havet» og 15 «Livet på land»¹².

Ifølge FN-sambandet er et av problemene at Norge ofte prioriterer å utnytte naturens ressurser fremfor å bevare økosystemer og naturmangfoldet (bærekraftsmål 15)¹³. I tillegg eksporterer Norge mye olje og gass (bærekraftsmål 13), kaster mye elektronisk utstyr (bærekraftsmål 12) og spiser mye kjøtt (bærekraftsmål 2).

Bærekraftsmål 13 – Stoppe klimaendringene

Bærekraftsrapporten for 2024 sier at Norges progresjon på dette målet har stagnert.¹⁴ Norge har fremdeles for høye CO₂-utslipp fra fossilindustrien og klimagassreduksjon foregår for sakte¹⁵. Det gir utslag i at Norge ikke følger verdens karbonbudsjett. Derfor scorer Norge lavt på dette målet.

Bærekraftsmål 14 – Livet i havet

Bærekraftsrapporten for 2024 sier at Norges progresjon på dette målet har stagnert. Andelen beskyttede marine «nøkkelområder» for biodiversitet økte fra 35,9% i år 2000 til 50,1% i 2023¹⁶. Arbeidet med å beskytte og bevare flere slike marine områder som er viktig for biologisk mangfold, har stagnert og utviklingen går for sakte. I tillegg har fiske ved bruk av bunntråling og mudring økt, noe som er svært negativt for utviklingen. Derfor scorer Norge lavt på dette målet.

Bærekraftsmål 15 – Livet på land

Bærekraftsrapporten for 2024 sier at Norges progresjon på dette målet har stagnert. Beskyttelse av spesielt viktige områder for biodiversitet økte fra 38,7% i år 2000 til 56,8 i 2023¹⁷. Likt som på forrige mål foregår videre utvikling svært sakte.

Bærekraft og den kristne troen

I 1. Mosebok, den første boken i Bibelen, finnes det to skapelsesfortellinger. Gud skaper himmelen, jorden og havet og fyller det med planter, dyr, fisk og fugler. Gud ser at det han skapte, er godt.

¹² Sustainable Development Report 2024

¹³ FNs bærekraftsmål

¹⁴ Sustainable Development Report 2024 - Norway

¹⁵ Sustainable Development Report 2024; se også Global Carbon Budget | ICOS,

¹⁶ SDG Country Profiles – mål 14

¹⁷ SDG Country Profiles – mål 15

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

I første skapelsesfortelling sier Gud til mennesket at «dere skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr som det kryr av på jorden» (1 Mos 1, 28). I andre skapelsesfortelling beskrives «råde over» på denne måten: «så tok Herren Gud mennesket og satte det i Edens hage til å dyrke og passe den» (1 Mos 2, 15). Dette kan forstås som et forvalteransvar for naturen og alt det skapte.

Skapelsen er sentral i Den norske kirkes trosgrunnlag også gjennom den apostoliske og nikenske trosbekjennelsen.

Første trosartikkel i den apostoliske trosbekjennelsen lyder:

Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Den nikenske trosbekjennelsen, som brukes litt sjeldnere enn den apostoliske, uttrykker treenigheten slik:

Vi tror på én Gud, den allmektige Far, som har skapt himmel og jord, alt synlig og synlig.

Vi tror på én herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, født av Faderen før alle tider (...).

Vi tror på Den Hellige Ånd, som er Herre og gjør levende (...).

Her framheves det at Gud er alles far og skaperen av himmel og jord. Alt som lever, står i en relasjon til Gud. Trosbekjennelsene slår altså fast forbindelsen mellom Gud og skaperverket.

I klimaspørsmålet handler denne relasjonen om å arbeide for et bærekraftig levesett både nasjonalt og internasjonalt. Som mennesker er vi forvaltere – vi er ansvarlige for resten av skaperverket. Det kristne grunnlaget er at som skapt i Guds bilde, er mennesket ikke bare ansvarlig overfor seg selv, men overfor Gud som er livets opphav – som er større enn skaperverket og som uttrykker menneskets bestemmelse¹⁸. Dette viser til at ansvar for klima, naturen og alt rundt oss er uunngåelig. Det er, og har alltid vært, en del av oss. Derfor har vi ansvar¹⁹.

Kirkemøtet 2017²⁰ ba om at det ble forberedt en sak om fremdrift og måloppnåelse på kirkens arbeid med klima og miljø til Kirkemøtet i 2021. Den nye Kirkemøtesaken, som svarte på denne bestillingen fra KM 2017, fikk tittelen «Mer himmel på en såret jord – Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030» (KM 15/21). Kirkemøtet utvidet vedtaket til å omfatte 24 vedtakspunkter, og Kirkerådet vedtok en treårig handlingsplan for å følge opp saken. Handlingsplanen ble avsluttet desember 2024 og rapportert på. Til tross for avsluttet handlingsplan fortsetter arbeidet.

Den norske kirke og bærekraftsmålene

Den norske kirke arbeider med klima, miljø og bærekraft på flere felt:

Bærekraftsmål 13 – Stoppe klimaendringene

Reisepolicy

Kirkemøtet har vedtatt at utslipp fra flyreiser skal kuttes med 60% innen 2030.

¹⁸ Teologisk grunnlag for skaperverk og bærekraft bm-verson

¹⁹ Trosbekjennelsen - Den norske kirke

²⁰ Mer himmel på en truet jord - Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030

Klimaregnskap og -rapportering

For å følge opp reisepolicyen kompenseres det for brudd på policy inn til kirkens klimakompensasjonsfond. Fra fondet kan man søke om støtte til bærekraftige prosjekter.

Grønn kirke

Konseptet Grønn kirke er basert på en frivillig tilslutningserklæring og laget for lokalt engasjement.

Internasjonalt

Arbeid sammen med internasjonale barne- og ungdomsorganisasjoner.

Bærekraftsmål 14 – Livet i havet

Håpets katedral Prosjektet «Håpets katedral» i Fredrikstad har i en årrekke plukket søppel langs kysten, og har virkelig gjort en drøm om å omskape plastsøppel til en vakker katedral. «Håpets katedral» har blitt en levende arena for undervisning og dialog om bærekraft for barn, ungdom og voksne. Prosjektet har vunnet priser og har et utstrakt samarbeid med kommune, fylkeskommune og næringsliv i Østfold²¹.

Bærekraftsmål 15 – Livet på land

Gravplasser

Gravplassene i Norge, som i stor grad drives av kirken, er grønne steder med stort biologisk mangfold. De siste tiårene har fokuset på å bevare naturmangfoldet på gravplassene økt, og Kirkerådet og KA har gitt ut en egen veileder om temaet. En del kirker har også blomsterenger for å ivareta arts mangfold²².

Les mer om målene i rapporten om [kirken og bærekraftsmålene - statusrapport](#).

Handling og engasjement

For mange blir bærekraftsmålene stort og vanskelig å forholde seg til. NRK skriver at unges klimaengasjement faller. I saken intervjues en tidligere aktivist som nå har blitt lei av mas om papirsugerør og lei av å bli kalt søt i møte med politikere. Klimabarometeret 2024 viser at dalende engasjement er et faktum. Til NRK forklarer en psykolog at dette skyldes apati og ansvarsfraskrivelse fra de som styrer²³.

Derfor er det viktig å ta stilling til hvilke strukturer som hjelper unge å ta gode valg. Reflekter over hvilke redskaper unge trenger for å kjenne at engasjement nytter. Det har generelt vært stort fokus på individuelt ansvar. Hvordan kan ansvaret løftes til institusjonelt nivå og kan Den norske kirke ha en rolle i dette? Spørsmål som dette kan gi svar på hvordan kirken kan legge til rette for fellesskap som setter klima, miljø og bærekraft på dagsordenen. I kjernen av spørsmålet ligger hvilke kristne verdier som er forenlige med bærekraftsmål 13, 14 og 15.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjettammer og administrative ressurser for Kirkerådet.

²¹ Den norske kirke og bærekraftsmålene - Den norske kirke

²² Den norske kirke og bærekraftsmålene - Den norske kirke

²³ Interessen for klimasaken daler: – En følelse av handlingslammelse – NRK – Klima

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 05.10.2025:

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Å ta vare på livet på land, livet i havet og i våre dager også å motarbeide klimaendringene, er en del av det kristne kallet vi har fått av Gud, da han ga menneskene oppdraget å forvalte jorden (1. Mos 1,28). I denne saken tar vi utgangspunkt i FNs bærekraftsmål 13, 14 og 15, som omhandler nettopp disse temaene. Disse målene forstås ofte som bærekraft i klassisk forstand – det å ta vare på skaperverket for kommende generasjoner. Det er også viktig å understreke at arbeidet for bærekraft ikke bare er miljømessig, men også må ivareta sosiale dimensjoner.
2. Komiteen viser til at mange unge gir uttrykk for bekymring og framtidsskyr knyttet til utviklingen innen miljø, klima og natur. Komiteen mener det er viktig å ta dette på alvor, og understreker behovet for politikk som både ivaretar natur, klima og miljø, og samtidig gir kommende generasjoner tro på framtiden.
3. Komiteen har observert en trend der det snakkes mer om bærekraft, spesielt med den nye offentlige læreplanen i skolen (LK20), der bærekraft har kommet inn som et tverrfaglig tema. Samtidig virker det som de som får høre mest om bærekraft, nemlig elevene, også er de som er mest lei av samtalen. Ungdommene mener allikevel ikke at temaet er blitt mindre viktig, men kanskje heller at mye snakk uten påfølgende resultater fører til redusert engasjement og pågangsmot blant unge.
4. Komiteen oppfordrer UKM til å lage en serie med saker der det tas opp flere UKM saker de neste årene, der de resterende bærekraftsmålene behandles med utgangspunkt i rapporten "Kirken og bærekraftsmålene". Denne rapporten legger til grunn FNs 17 bærekraftsmål. Komiteen mener dette er viktig da UKM i år kun har behandlet mål 13, 14 og 15. Disse omfatter kun en liten del av det ordet "bærekraft" faktisk omfatter, og komiteen ønsker å fortsette denne dialogen.
5. Urfolk omtales eksplisitt som en sårbar gruppe som ikke skal utelates av utviklingsprosessene. Skal målene nås, må urfolks stemmer, rettigheter til jord, ressurser og tradisjoner beskyttes. Urfolks tradisjonelle kunnskap og forhold til naturen vil kunne bidra til mer bærekraftige løsninger, særlig innen klima, hav- og landforvaltning, når de blir inkludert i politikkutforming og beslutningsprosesser. Tap av land, ressursutnyttelse og klimaendringer påvirker urfolk negativt. For å gjennomføre FNs bærekraftsmål 13, 14 og 15, må og skal urfolk inkluderes.
6. Merknad til vedtakspunkt 1 og 2: Komiteen anerkjenner at det finnes mye engasjement for klima, miljø og natur i ulike grupper og organisasjoner. At Den norske kirke samarbeider med disse kan bidra til at ungt engasjement styrkes i samfunnet og skape en følelse av samhold i kampen for en mer bærekraftig verden.

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

7. Merknad til vedtakspunkt 4: Komiteen anerkjenner at å gjøre grønne anskaffelser er en effektiv måte å kutte klimagassutslipp i en organisasjon. På anskaffelser.no defineres "bærekraftige anskaffelser" (også kjent som grønne anskaffelser) som fire fokusområder, hvor klima og miljø er ett av dem. Denne delen av grønne anskaffelser handler om å sette krav om miljø når man kjøper varer og tjenester i en organisasjon eller bedrift.
8. Merknad til vedtakspunkt 5: Den norske kirke er en landsomfattende, demokratisk kirke som både er finansiert og styrt av sine medlemmer. Derfor er det viktig at digitalisering tar hensyn til dette. Komiteen mener det må tas hensyn til åpenhet, miljø og bærekraft i digitaliseringsprosessen. Komiteen savner en livsløpsanalyse eller klimafotavtryksanalyse hvor man kan se forskjellen mellom løsninger og leverandør. Komiteen ønsker at digitaliseringsarbeidet skal forankres i FNs bærekraftsmål.
9. Merknad til vedtakspunkt 9: Komiteen anerkjenner det arbeidet Den norske kirke allerede gjør for klima og miljø, og mener det er viktig at dette arbeidet blir mer synlig. Rapporteringer som klimafotavtryksanalyser og bærekraftsrapporter bør gjøres lett tilgjengelige, for eksempel gjennom kirkens nettsider og sosiale medier. Økt åpenhet om status og utvikling vil bidra til engasjement, tillit og inspirasjon i hele kirken. Til dette vedtakspunktet er målgruppen eldre ungdom og voksne av kirkens medlemmer, men også andre eksterne som kan ha interesse av dette arbeidet.
10. Merknad til vedtakspunkt 10: Gud har laget Skaperverket og gjort mennesket til ansvarlig forvalter. Derfor er det å ta vare på klimaet, vår oppgave som kristne. Da bør Den norske kirke informere om kirkens klima- og miljøarbeid i arbeid med barn og unge. Komiteen presiserer at barn og unge er målgruppen for dette vedtaket.

Votering

Enstemmig

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kirkemøte 2025 vil:

- 1) At Den norske kirke skal samarbeide med organisasjoner som allerede driver bærekraftsarbeid.
- 2) At Den norske kirke skal samarbeide med barne- og ungdomsorganisasjonene om klima og miljøarbeid.
- 3) At den norske kirke alltid tenker grønt i investeringer.
- 4) At Den norske kirke skal prioritere klima-, miljø- og naturhensyn i sine anskaffelser.
- 5) At Den norske kirke skal i sitt arbeid med digitalisering prioritere å jobbe for en bærekraftig og etisk digitalisering som gagnar miljøet og medlemmer.

- 6) At Den norske kirke skal tydeliggjøre hvordan kristne verdier, som forvalteransvar, nestekjærlighet og rettferdighet, er forenlig med bærekraftsmålene 13, 14 og 15.
- 7) At Den norske kirke ved Kirkerådet skal følge opp og håndheve de etiske retningslinjene for investeringer mer systematisk, slik at de får reell betydning i praksis.
- 8) Minne Den norske kirke på den vedtatte punkt 2.6 i KM 15/21 "Kirkemøtet vil redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å gjøre Den norske kirke klimanøytral fra 2030".
- 9) At Den norske kirke skal tilgjengeliggjøre informasjon om klima- og miljøarbeid i kirken slik at arbeidet er mer synlig.
- 10) At Den norske kirke skal fokusere mer på bevaring av Skaperverket i arbeid med barn og unge.
- 11) At Den norske kirke skal vise solidaritet overfor de som rammes av klimakrisen, og rekke ut en hånd til klimaflyktninger.
- 12) At Den norske kirke oppfordrer menigheter til å bli aktive medlemmer av Grønn kirke.
- 13) At Den norske kirke aktivt skal samarbeide med urfolk i alle beslutningsprosesser som angår bærekraft, og anerkjenne urfolks rettigheter til jord, ressurser og tradisjoner.
- 14) At Den norske kirke skal være en tydelig motstemme mot klimafornektelse og desinformasjon rundt klima.
- 15) Takke Den norske kirke for det viktige arbeidet som allerede er gjort for klima, miljø og bærekraft, og oppfordre kirken til å fortsette dette arbeidet med enda større kraft og forpliktelse videre.

9/25 Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	9/25

Sammendrag

I april 2024 mottok Den norske kirke en utredning om kirkens forhold til jødedom og jøder. Utredningen utfordrer kirken på mange områder, blant annet i å øke kompetansen om det jødiske og kristendommens relasjon til jødedommen. Kirken er også forpliktet til arbeide mot antisemittisme og rasisme.

Denne saken legger opp til at Ungdommens kirkemøte kan samtale om kirkens forhold til jødedom og jøder med en bred innfallsvinkel. I forkant av saksbehandlingen vil Ungdommens kirkemøte få besøk av jødiske veivisere som vil fortelle om å være ung jøde i dag, og bli gitt en introduksjon til utredningen «Den norske kirke i møte med jødedom og jøder».

Utredningen gir en historisk og aktuell tilnærming til forholdet mellom kristendom og jødedom, og ser forholdet både i lys av teologiske spørsmål og av den politiske situasjonen i Israel og Palestina. Utredningen gir en rekke anbefalinger til hvordan kirken kan styrke og videreutvikle relasjonen til det jødiske.

Sentralt i utredningen er forpliktelsen på å kjempe mot antisemittisme (jødehat). I rammen av kristendommen er det noen perspektiver som er særlig forbundet med å gi grobunn for slik antisemittisme. Eksempelvis kan trekkes fram at jøder utpekes som skyldige i Jesu død, at det jødiske fremstilles som motsatsen (det dårlige) til det kristne (det gode), og tanken om at kristendommen har erstattet jødedommen.

Hamas' terrorangrep 7. oktober 2023 og den påfølgende krigføringen på Gaza har preget verden de siste to årene. Mange jøder og muslimer opplever at de blir stilt til ansvar for det som skjer i Israel og på Gaza og resten av Palestina. Som en del av saken løftes HL-senterets «syv tips til samtalen om Israel og Palestina» opp som aktuell tilnærming til saklig diskusjon.

Forslag til vedtak

Ungdommens kirkemøte har drøftet Den norske kirke i møte med jødedom og jøder og vil at

- 1) Mellomkirkelig råd skal videreutvikle dialogen med Det Mosaiske Trossamfund og andre jødiske miljøer i Norge, med mål om å styrke gjensidig forståelse og respekt.
- 2) Mellomkirkelig råd bidrar til at kunnskap om Den norske kirkes søsterkirke i Palestina, Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land, blir kjent i menigheter i Den norske kirke.

- 3) Bispedømmer og ungdomsutvalg benytter ressurser fra relevante minoritetsmiljøer for slik å øke kunnskapen om negative stereotypier i kristen tradisjon for slik å kunne utfordre dem, særlig i møte med barn og unge. I samtalen om Israel og Palestina oppfordres man til å benytte seg av HLSenterets syv tips til samtalen om Israel og Palestina.
- 4) Menigheter i Den norske kirke utforsker lokal jødiske historie og markerer deportasjonsdagen 26. november.
- 5) Alle tenker kritisk i møte med hvordan Israel-Palestina-konflikten fremstilles og debatteres i samfunnet, særlig i sosiale medier.

Saksorientering

Bakgrunn

Kristendommens jødiske opphav

Jesus var jøde. Hans foreldre var jøder og han fulgte jødiske tradisjoner og praksis. Begrepet «kristen» eksisterte ikke på Jesu tid. Kristen tro og tradisjon var opprinnelig en jødisk retning som etter hvert skilte lag fra synagogen og de andre jødiske miljøene. Troen på Jesus som Guds sønn, og Jesu oppstandelse, er et grunnleggende skille mellom det som senere skulle bli kristendom og jødedom. Allerede innenfor rammen av Det nye testamentet ser vi at jødiske praksiser utfordres i rammen av fellesskapet av de som tror på Jesus. I Apostlenes gjerninger kapittel 15 står det om møtet i Jerusalem hvor apostlene diskuterte hvordan man skulle forholde seg til blant annet omskjæring og matforskrifter. Samtidig var forbindelsen til det jødiske sterk, og blant annet Paulus fastholder sin jødiske identitet (Apg 28,17).

Forholdet mellom jødedom og kristendom opp gjennom historien er komplisert og fylt av spenninger: Det preges både av at de to tradisjonene gjensidig har påvirket hverandre og vært knyttet til hverandre (særlig de første tre-fire hundre årene etter Jesu tid), og av at de har hatt behov for å «bryte med hverandre» på veien mot det som skulle bli to selvstendige, religiøse tradisjoner - to tradisjoner som også hver for seg har et mangfold av retninger og praksiser. I kristendommens historie ble det utviklet mange negative holdninger overfor det jødiske, hvor blant annet jøder har blitt omtalt som Kristusmordere og lidelse blant jøder har blitt forstått som synlige tegn på at Gud har forkastet jøder som sitt folk.

I Norge har det bodd jøder siden 1860-tallet. Før 1851 var det forbudt for jøder å bosette seg i landet på grunn av den såkalte «jødeparagrafen» i grunnloven av 1814. Norge har altså hatt forestillinger om jøder og jødedom lenge før det bodde jøder i landet. I stor grad var dette forestillinger knyttet til kristne fremstillinger av jødedom som den negative motsatsen til kristendom. Også etter at jøder bosatte seg i Norge har negative forestillinger og diskriminering og forfølgelse av jøder funnet sted.

Hvordan kan Den norske kirke i dag selvkritisk forholde seg til denne antijødiske historien og ta et oppgjør med negative forestillinger og hat mot jøder som eksisterer i dag? Greier vi å identifisere og gjenkjenne slike negative holdninger til jøder og jødedom og ta aktivt arbeid mot dem? Er det nødvendig å tenke nytt om jøder og

jødedom i vår teologi, forkynnelse og praksis? Og hvordan kan det bidra til aktivt arbeid mot antisemittisme og rasisme i samfunnet?

Utredning om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

I april 2024 ble utredningen «Den norske kirke i møte med jødedom og jøder. En kritisk gjennomgang med vekt på historiske, teologiske og menneskerettslige perspektiver»²⁴ overlevert til Bispemøtet og Mellomkirkelig råd. Et utvalg på tolv fagpersoner innen ulike fagfelt hadde siden 2021 utredet dette forholdet.

I oppdraget utvalget fikk for å skrive sin rapport stod det:

Forholdet til jødedom og det jødiske folk er viktig for kirken. Det har å gjøre med kirkens selvforståelse, forståelsen av Guds ord, kirkens misjon, kirkens historiske arv og noen av dens største og mørkeste feilsteg i historien.

Dette er også et viktig bakteppe for Den norske kirkes selvkritiske, teologiske refleksjon om kirkens rolle og oppdrag i samfunnet i dag. Kirken ønsker å lære av sine feil, være en årvåken deltager i samfunnet og arbeide for et mer rettferdig samfunn med forsoning, tillit og gode relasjoner mellom mennesker.

Utredningen tok opp mange spørsmål som også er relevant for forholdet til andre enn jøder og jødedom. Den så på hvordan kristne fremstiller andre, hvordan bibellesning preger forholdet til andre, hva som kjennetegner bildet av «den andre» i undervisning, forkynnelse, salmer, liturgier og bønner, og hva alt dette har å si for tenkning om misjon og dialog. Siden kristen og jødisk tradisjon er så nær hverandre er det særlig viktig, også for møtet med andre enn jøder, å tenke gjennom disse spørsmålene i møte med jøder og jødedom.

Kristne tenker også at Gud har gitt et løfte til jøder som ennå står ved lag. Hva betyr det i dag? Og hvordan påvirker internasjonale hendelser – og særlig ting som skjer i Israel og Palestina – kristnes forhold til jøder og jødedom?

Utredningen peker altså på et stort antall tema som er aktuelle å gå videre på. Kort kan det nevnes noen tema som er viktige også for andre saker som Ungdommens kirkemøte har behandlet: Spørsmålet om misjon overfor jøder og andre, hvordan vi tenker om «den og de andre» i vår kristne tradisjon, forestillinger om hvem som eier «Sannheten», spørsmål knyttet til bibelbruk og -tolkning i dagens politiske virkelighet, hvordan gamle, negative forestillinger preger også dagens samfunn, hvordan Bibelen kan leses etisk, og så videre²⁵. Noen av disse temaene kan også knyttes opp til de ulike anbefalingene som utredningen gir Den norske kirke om:²⁶

1. Mer kunnskap om forholdet til jøder og jødedom
2. Økt mobilisering og kamp mot antisemittisme og stereotypisering
3. Et oppgjør med kristen erstatningsteologi og mot karikering og usynliggjøring av jøder og jødedom
4. Teologisk nytenkning
5. Mer dialog

²⁴ Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

²⁵ Se for eksempel UKM fra 2024: UKM 7/24 – Religiøs ekstremisme

²⁶ Se side 267 i utredningen.

I dette saksfremlegget vektlegges det som fremstår som det viktigste i utredningens anbefalinger: Kampen mot antisemittisme og stereotypisering – med særlig fokus på den dagsaktuelle situasjonen i Israel og Palestina og påvirkningen den har på oss i Norge.

Arbeid mot antisemittisme

I kristendommen førte bruddet med jødedommen, som nevnt, blant annet til sterke antijødiske handlinger og holdninger. Jøder og jødedom ble fremstilt som negative motsetninger til kristendommen. Mange av disse trekkene er det som i dag kalles «erstatningsteologiske» motiver. Kort fortalt er erstatningsteologi forestillingen om at kristendommen har erstattet jødedom, og at kristne har erstattet jøder og gjort både jødedom og jøder overflødige. Den gamle kristne antijudaismen – som også har påvirket den rasistiske antisemittismen – kan gjenkjennes på mange måter. Disse måtene å forstå jødedommen på kalles også «troper» (som betyr: mønster, tema eller motiv):

1. Jøder og jødedom er syndebukker og ansvarlige for Jesu død.

Det var de som i Matteusevangeliet 27,25 ønsket Jesus død og ropte ut at de ønsket Jesus korsfestet og at «La blodet hans komme over oss og våre barn». Dermed er de som folkegruppe og religiøs gruppe – ifølge denne forestillingen – fremdeles skyld i ting som har gått galt opp gjennom historien. Dette legger grunnlaget for konspirasjonsteorier og forestillinger om jøder som «onde».

2. Jødedom som det negativt «motsatte» av kristendom.

Der jødedom blir fremstilt som streng, lovregulert, patriarkalsk (mannsdominert og kvinneundertrykkende), er motsetningen kristendommen som fremstilles som mild og inkluderende med vektlegging av nåden og kjærligheten, og frigjørende for kvinner og andre undertrykte. Her blir gjerne den hebraiske bibel (Det gamle testamentet) satt opp mot den positive utviklingen kristne tolker Det nye testamentet og Jesusfortellingene inn i. Denne måten å tenke på finnes i skriftene i Det nye testamentet, men gjennom historien har slik tenkning blitt brukt for å undertrykke jøder og jødedom. Mange bruker f.eks. ordet «fariseer» som en beskrivelse for noen som er strenge og hyklerske uten at dette er det eneste bildet av fariseerne i Bibelen.

3. Jødedom som forstadium til kristendom

Denne forestillingen innebærer at Gud gradvis har blitt mer opptatt av mennesker gjennom Jesu liv og virke, og at kirken har overtatt, perfektionert og overflødiggjort jødisk tradisjon og religion. Jødedommen er et tilbakelagt stadium i Guds frelsesplan med menneskene. Her er kristendommen gjennom Jesus oppfyllelsen og slutten på Guds plan. Jødedommen er her – uavhengig av utviklingen i jødedom – utdatert.

For Ungdommens kirkemøte er spørsmålet om slike forestillinger eller troper kan gjenkjennes i kirken og kristendommen i dag – og i samfunnet generelt. Noen vil kanskje gjenkjenne noen av tropene som en form for hersketeknikker: De er måter å mobbe og sette andre ut av spill²⁷. Slike forestillinger om jødedom og jøder lever dessverre også i dag. Men er det andre enn jøder som blir syndebukker og anklaget

²⁷ Se for eksempel på øvelsen «Avsløre hersketeknikker»:
<https://www.siervi.no/ovelses/avslorehersketeknikker>

for det som går galt i samfunnet, eller blir tenkt på som negative motsatser til kristen, vestlig kultur og tradisjon eller som noe utdatert, gammelmodig og primitivt?²⁸ Rasisme er når noen blir behandlet dårligere eller får færre muligheter fordi de blir sett på som annerledes på grunn av hudfarge, utseende, kultur eller hvor de kommer fra. Det handler ikke bare om slemme ord eller handlinger fra enkeltpersoner, men også om regler og systemer i samfunnet som gjør at noen grupper blir urettferdig behandlet over tid. Antisemittisme (semitt er i denne sammenheng et annet ord for jøde) er rasisme rettet mot jøder og har blitt definert som «diskriminering, fordommer, fiendtlighet eller vold mot jøder som jøder (eller jødiske institusjoner som jødiske)»²⁹.

Antisemittisme må ikke være knyttet til kristen tradisjon, men har ofte forbindelser til den og henter inspirasjon derifra. Som kirke har man derfor et særlig ansvar for å motvirke antisemittisme, gitt den historien man bærer med seg.

Ungdommens kirkemøte, som del av Den norske kirke, utfordres gjennom dette til å drøfte kirkens ansvar for å motarbeide antisemittisme. Hatet mot jøder og det jødiske går ut over enkeltpersoner med jødisk identitet og bakgrunn i Norge. Barn, ungdommer og voksne opplever mobbing og antisemittisme og rasisme i sin hverdag på skolen, på jobb eller i fritiden. I Norge er de jødiske miljøene svært små, og det er ca. 1500 mennesker i Norge i dag med jødisk identitet og tilknytning. Av disse er det ca. 800 som er registrert i jødiske trossamfunn. Spørsmålet er hvordan antisemittisme kan motvirkes – også på steder der det ikke finnes jøder i lokalmiljøet. Hvilket ansvar har ungdommer i et slikt lokalmiljø for å motvirke antisemittisme, diskriminering og mobbing?

Krig og ødeleggelse i Israel og Palestina – og påvirkning på hverdagsliv i Norge

Utredningen ble levert til Den norske kirke et halvt år etter angrepet på Israel 7. oktober 2023 og den påfølgende krigføringen i Gaza. I oppdraget til utvalget fra 2021 stod det:

Den tiltakende polariseringen av Israel-Palestina-konflikten og økende antisemittisme i vesten understreker dessuten viktigheten av et slikt arbeid.

Det som skjer i Israel og Palestina får følger også i Norge, særlig for jøder, muslimer og kristne. Antisemittiske og rasistiske utsagn og handlinger øker med økt spenning i Midtøsten og den lange historien om konfliktene der, særlig i Israel, Øst-Jerusalem, Vestbredden og Gaza. Det som skjedde 7. oktober 2023 – og hendelsene i etterkant – har vært så omfattende og grusomme at de kan endre hele situasjonen i Midtøsten. Det har også traumatisert mange med familie, venner, kolleger og nære forbindelser til Israel, Gaza, Vestbredden og Øst-Jerusalem. Den norske kirke har en søsterkirke i Palestina som er særlig utsatt og som vi har nære bånd til. Etter hvert har også krigen kommet til Libanon, Syria og andre land i området. Sterke meninger og tilsynelatende uoverstigelige uenigheter om krigen og terroren som utspiller seg, kanskje særlig på Gaza, preger også Norge. Spørsmålet om det som skjer kan kalles

²⁸ Mange flere, gode refleksjoner og øvelser om disse temaene er utviklet av kirken på www.siervi.no

²⁹ Se for eksempel "The Jerusalem Declaration": <https://jerusalemdeclaration.org/>

folkemord eller ikke, er splittende. Det samme gjelder hvordan vi forstår sionisme³⁰, og om sionisme er én ting eller mange forskjellige ting og om sionismen som ideologi er ansvarlig for det som skjer.

Jøder i Norge forteller at de opplever å bli stilt til ansvar for Israels krigføring – og at de opplever trakassering og hatefulle holdninger og handlinger som en følge av dette. Ingen skal stå til ansvar for annet enn sine egne holdninger og handlinger – og da kun i samtale og diskusjon hvor det er mulig å begrunne og utdype hva den enkelte mener.

HL-senteret (Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter) har laget «Syv tips til samtalen om Israel og Palestina» i skolen³¹. De syv punktene er som følger:

1. Selvrefleksjon: Tenk over din egen posisjon
2. Lag kjøreregler for samtalen (i klasserommet)
3. Gi rom for ulike erfaringer og perspektiver
4. Hold fast ved menneskeverdet til alle involverte
5. Stimuler til kritisk tenkning og kildekritikk
6. Bruk fagene og tenk tverrfaglig
7. Snakk om hvordan vi kan unngå krigslogikken

Kan disse syv punktene være en hjelp til Ungdommens kirkemøte i hvordan vi skiller mellom debatten om krigføringen i Midtøsten og hvordan vi motarbeider hverdagsrasisme? Finnes det måter å være engasjert mot for eksempel staten Israels krigføring på Gaza uten at vi stiller mennesker i Norge, eller jøder generelt, til ansvar for denne krigføringen? Hvordan møtes vi som kristne i en debatt eller samtale om det som skjer hvor ulike posisjoner også kommer frem i «indrekirkelig» sammenheng?

Dersom komiteen ønsker å arbeide med saken med hjelp av en eller to øvelser anbefales følgende fra siervi.no:

1. Øvelsen «Formaning»: <https://www.siervi.no/ovelser/formaning>
2. Øvelsen «Credo»: <https://www.siervi.no/ovelser/credo>

Ordsiftet i sosiale medier

Ordsiftet om Israel og Palestina er polarisert. Ikke minst er dette synlig i sosiale medier, hvor ordene som brukes ofte er harde og uforsonlige. Som kirke og kirkelige ansatte er man forpliktet også på å møte hverandre med åpenhet også på digitale flater.

Kommunikasjonsavdelingen i Kirkerådet har tidligere utarbeidet veiledning og råd for bruk av sosiale medier og nettdebattforum som ansatt i Den norske kirke³².

I veiledningen heter det at ansatte før de poster i sosiale medier bør stille seg selv følgende spørsmål:

³⁰ Snl.no definerer sionisme som «... en ideologi der det opprinnelige målet var å få et eget jødisk hjemland, og senere å opprettholde og styrke staten Israel.» Sionisme i dag har mange og ulike uttrykk og retninger som gjør det vanskelig å si at det i dag er én, enhetlig og tydelig definert ideologi.

³¹ <https://www.dembra.no/no/fagtekster-og-publikasjoner/artikler/konflikten-i-israel-og-palestina-tips-til-laerere>

³² https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/lover-og-regler/19_00586-1%20some%20veiledning%20dnk%20577226_1_1.pdf

- Er dette noe jeg kan stå for offentlig?
- Er dette noe jeg kan fronte om det blir plukket opp av media?
- Er dette hensiktsmessig kommunikasjon med tanke på den stillingen jeg har i kirken?
- Kan dette på noe vis være skadelig eller ubehagelig for kolleger eller andre personer?
- Er det jeg ønsker å si, bundet av taushetsplikt? (Ansatte i Den norske kirke skal ikke formidle informasjon om personer, saksforhold eller andre taushetsbelagte temaer).

Konflikten i Israel og Palestina er for mange svært følelsesladd og kommunikasjonen omkring krigen farges av dette. Det bør ikke ligge begrensninger for hva tilsatte i Den norske kirke skal få uttale seg om, men alle bør være oppmerksomme på at hvordan man uttaler seg om en sak også har stor betydning. Dette gjelder også for ungdom eller andre som ikke nødvendigvis har et tilsetningsforhold i kirken. Et godt offentlig ordskifte er avhengig av at alle opptrer redelig og saklig i diskusjoner.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjettammer og administrative rammer for Kirkerådets sekretariat

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 05.10.2025:

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen vil understreke viktigheten av at Den norske kirke engasjerer seg i kampen mot antisemittisme. Det er nødvendig at UKM behandler dette som en egen sak. Samtidig er det ikke bare jøder som opplever rasisme i Norge i dag. Islamofobi er et stort samfunnsproblem, og også andre religiøse og etniske minoriteter opplever diskriminering. Den norske kirke er forpliktet på å motvirke all form for rasisme, og Ungdommens kirkemøte må på et senere tidspunkt tematisere rasisme også i andre sammenhenger der det kommer til uttrykk i dag.
2. Komiteen ser behandling av sak om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder i sammenheng med UKMs tidligere behandling av religiøs ekstremisme (UKM 07/24). I saken behandles konspirasjonsteorier. Antisemittiske elementer inngår ofte i slike, og det er viktig at Den norske kirke motarbeider dette.
3. Komiteen mener at Den norske kirke er en viktig bidragsyter i dialogarbeid i samfunnet generelt, og at dette arbeidet også i fremtiden bør prioriteres. Dialogen mellom Dnk og jødiske miljøer skjer i dag ofte i sammenhenger der Samarbeidsrådet for tros- og livssynsorganisasjoner (STL) er arrangør. Dialog både direkte mellom Den norske kirke og andre trossamfunn, og gjennom for eksempel STL og dialogpilotene, bør videreutvikles. For unge i Norge og i kirken, er jødiske veivisere en god kilde for økt kunnskap og innsikt i hverandres hverdag.

4. Kristne i Palestina og Jesus-troende jøder er minoriteter i sine respektive sammenhenger. Komiteen vil understreke viktigheten av å støtte opp om Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land og hjelpe slik at de kan fortsette sitt arbeid i svært vanskelige omstendigheter. Komiteen vil også støtte utvalget som har utredet Den norske kirke i møte med jødedom og jøder i deres anbefaling om å styrke dialogen med messianske jøder i Israel.
5. Komiteen synes vedtakspunkt 3 er viktig. Det er fint at det oppfordres til at lokal jødisk historie bør utforskes, selv om vi erkjenner at dette kan være vanskelig i områder hvor det har vært lite jødisk tilstedeværelse. Det er også viktig å markere deportasjonsdagen. Der det er snublesteiner, kan menighetene ha markeringer ved disse. Samtidig er det ikke alle steder det finnes slike steiner, og det bør utformes mer konkrete ressurser som menigheter kan benytte seg av ved en slik markering.
6. Utvalget som har utredet Den norske kirke i møte med jødedom og jøder etterlyser et større oppgjør med antisemittisk teologi som del av den kirkelige virkelighet i mellomkrigstiden. Komiteen støtter dette anliggendet, og vil oppfordre Bispemøtet til å gjøre et arbeid med dette.
7. Til vedtakspunkt 4 vil komiteen bemerke viktigheten av at Den norske kirke, som majoritetskirke i Norge, lytter til minoritetsmiljøer og tar inn over seg deres erfaringer. HL-senterets arbeid med livssynsminoriteter er viktig i dette, og ressurser herifra bør inngå i kirkelig arbeid både for unge og voksne.
8. Komiteen er kjent med at det er igangsatt et arbeid med å heve kompetansen omkring jødedom og jøder for ansatte i Den norske kirke. Det er gledelig. En slik kunnskapsheving bør også nå bredt ut i menighetene i kirken. Det er viktig at alle i kirken er bevisst egen språkbruk slik at forkynnelse og undervisning ikke bidrar til å opprettholde antisemittiske stereotyper.
9. Komiteen mener det er viktig at Den norske kirke arbeider aktivt imot bruk av kristent tankegods og teologi som bygger opp under antisemittiske holdninger og handlinger. Vi erkjenner at vår historie, hvor kristendommen har vært en dominerende faktor i samfunnet, har bidratt, og bidrar, til å skape og opprettholde jødehat. Det er ved å ta lærdom av historien vi kan endre fremtiden.
10. Komiteen vil fremheve viktigheten av vedtakspunkt 5, og vil særlig fremheve nødvendigheten av kritisk refleksjon ved bruk av sosiale medier. Komiteen ser at samfunnet i større grad enn tidligere utfordres av et mangfold av informasjonskanaler, og ikke på en god nok måte er kritiske til nyheter som blir

formidlet. Dette er en særlig utfordring i ikke-redaktørstyrte medier, blant annet sosiale medier. Særlig er økt bruk av kunstig intelligens (KI) som kunnskapskilde sårbart. Den norske kirke kan fortsette å gå foran med et godt eksempel og inkludere kritisk refleksjon som en del av både sin praksis og undervisning.

11. Det er en økende tendens til antisemittiske holdninger i det norske samfunnet, og komiteen ser med uro at unge jøder i Norge må svare for staten Israels handlinger. Brudd på folkeretten må alltid fordømmes, også av kirken. Men ingen enkeltpersoner må stilles til ansvar for holdninger og handlinger de ikke selv har tatt del i eller stiller seg bak.

Votering

35 for 3 mot

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kirkemøte har drøftet Den norske kirke i møte med jødedom og jøder og vil at

- 1) Mellomkirkelig råd, i samarbeid med relevante organisasjoner, skal videreutvikle dialogen med Det Mosaiske Trossamfund og andre jødiske miljøer i Norge, med mål om å styrke gjensidig forståelse og respekt.
- 2) Mellomkirkelig råd bidrar til at kunnskap om Den norske kirkes søsterkirke i Palestina, Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land, blir kjent i menigheter i Den norske kirke.
- 3) Menigheter i Den norske kirke utforsker lokal jødisk historie og markerer deportasjonsdagen 26. november.
- 4) Bispedømmer og ungdomsutvalg benytter ressurser fra relevante minoritetsmiljøer for å øke kunnskapen om deres erfaringer med Den norske kirke og kristendom. Slik kan vi utfordre negative stereotypier i kristen tradisjon. Dette gjelder særlig i møte med barn og unge.
- 5) Den norske kirke skal gjennomføre en grundig ransakelse av språkbruk i organisasjonen som fører til antisemittiske holdninger, og at det vises en tydelig nulltoleranse mot slike holdninger.
- 6) Den norske kirke skal jobbe for at alle tenker kritisk i møte med hvordan Israel-Palestina-konflikten fremstilles og debatteres i samfunnet, særlig i sosiale medier. I samtalen om Israel og Palestina oppfordres man til å benytte seg av HL-senterets «Syv tips til samtalen om Israel og Palestina».
- 7) Ingen skal holdes ansvarlig for handlinger eller holdninger de ikke har tatt del i eller stiller seg bak.

10/25 Valg av Fokussak 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens kirkemøte	03.10.2025	10/25

Sammendrag

Den norske kirkes ungdomsutvalg skal ifølge vedtak UKM 06/10 legge frem forslag til en fokussak som UKM kan velge, og som skal arbeides med mellom UKM 2025 og 2026.

Fokussak skal være et tema som DnkU forbereder, og alle ungdomsråd og organisasjoner skal arbeide med dette i året frem til UKM 2026.

Forslag til vedtak

Ungdommens kirkemøte 2025 velger at saken

- i. Kristent felleskap for alle – også i distriktene
- ii. Styrking av ungdomsmedvirkning i Den norske kirke

skal være fokussak frem til Ungdommens kirkemøte 2026.

Saksorientering

Bakgrunn

DnkU legger frem forslag til Fokussak grunnlagt i UKM-sak 06/10: Kartlegginga syner at det kan vere vanskeleg å organisere UT i bispedøma slik at dette står i ein naturleg samanheng med UKM, og at ei viss samkøyring av saker hadde vore ønskjeleg. UKM vil derfor be Ufung om å prøve følgjande modell for og gje UT høve tilå handsame sakene før dei sender sine delegater til UKM: På det aktuelle UKM lanserast eit tema som blir sak på det påfølgjande årets UKM. Denne saka tar UR attende til UT som får frie tyglar med tanke på korleis dei handsamar temaet.

Handsaminga og vedtaket-/a blir sendt til Ufung før ferdigstilling av sakspapira til UKM. Viss mogleg ønskjer UKM at dette blir ein sak som skal på kyrkjemøtet. UKM bed Ufung leggje til rette for at val av tema blir ein prosess der det regionale leddet involverast og har medraderett.

Fokussaken jobbes med jevnt gjennom hele året i DnkU, ungdomsråd og ungdomsting. Organisasjonene som blir invitert til UKM blir også bedt om å komme med innspill til behandlingen.

Delegater eller observatører som har et tema de ønsker at skal behandles som fokussak i 2026 må melde dette under konstitueringen av UKM 2025. De må også forberede en tekst som UKM kan ta stilling til under valget som vil foregå i siste del av plenum.

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

Forslag til tema for fokussak 2026:

Kristent felleskap for alle – også i distriktene

Unge kristne i Norge har veldig ulike muligheter for undervisning om kristen tro og et kristent felleskap – ut ifra hvor i landet de bor. I de store og sentrale strøkene finnes det gjerne flere menigheter, ungdomsarbeid og kristne miljøer å velge mellom. Her får de fleste muligheten til å vokse i troen sammen med andre unge kristne. Ute i distriktene er realiteten en helt annen. Flere steder finnes det få eller ingen tilbud for unge kristne. Lange avstander gjør det også vanskelig for å delta på de tilbudene som faktisk finnes. Konsekvensen av dette er at mange blir stående alene, uten felleskap, uten støtte og med et langt dårligere tilbud om undervisning og læring om kristen tro.

Dette utvikler en urettferdighet som kirken må ta på alvor. Kristent felleskap skal ikke være best der det bor flest, men tilgjengelig for alle unge kristne. Denne utfordringen trenger å bli belyst og jobbet for å få mer ressurser, samarbeid og tilpassende strategier for unge kristne som bor i distriktene. Alle fortjener et kristent felleskap.

Styrking av ungdomsmedvirkning i Den norske kirke

Den norske kirke har som mål å styrke ungdoms medvirkning. Ungdom skal ikke bare være en målgruppe, men aktive deltakere, påvirkere og beslutningstakere i kirken.

To viktige arenaer for dette er: Ungdomsting i bispedømmet (UT): Et årlig demokratisk forum der ungdom fra hele bispedømmet samles for å drøfte saker, gi råd, velge representanter og få opplæring i kirkelig demokrati.

Ungdomsråd i menighet og bispedømme: Lokale og regionale råd som gir ungdom innflytelse i kirken, planlegger aktiviteter og nominerer deltakere til UT.

Utfordringer i ungdomsdemokratiet: Ungdom og ansatte i menighetene har lav kjennskap til UT og ungdomsråd, manglende rutiner for valg, lav deltakelse i små menigheter og lite synliggjøring av ungdomsmedvirkning gjør at viktige stemmer ikke blir hørt. Dette er en utfordring for demokratiet. Og DnkU mener derfor at det er viktig å satse på å rekruttere flere unge, og øke kjennskapen, til ungdomsting og ungdomsråd.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjetttramme og administrative ressurser for Kirkerådet.

Møtebehandling i Ungdommens kirkemøte 03.10.2025:

Møtebehandling

Til saken ble følgende forslag fremmet som fokussaker:

- i. Gud – mer en feelgood
- ii. Ung representasjon i kirkedemokratiet
- iii. Konflikt og uro i verden
- iv. Kirkemusikkskrise? Ikke på vår vakt!

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

- v. Unge i kirken for bærekraft – målene 1,2 og 3.
- vi. Kristent felleskap for alle – også i distriktene
- vii. Styrking av ungdomsmedvirkning i Den norske kirke

Votering

vi.	Kristent felleskap for alle – også i distriktene	20 stemmer
iv.	Kirkemusikkskrise? Ikke på vår vakt!	8 stemmer
iii.	Konflikt og uro i verden	6 stemmer
vii.	Styrking av ungdomsmedvirkning i Den norske kirke	2 stemmer
i.	Gud – mer en feelgood	1 stemme
v.	Unge i kirken for bærekraft – målene 1,2 og 3	0 stemmer
vii.	Styrking av ungdomsmedvirkning i Den norske kirke	0 stemmer

Ungdommens kirkemøtes vedtak

Ungdommens kirkemøte 2025 velger at saken

v. **Kristent felleskap for alle – også i distriktene**

Unge kristne i Norge har veldig ulike muligheter for undervisning om kristen tro og et kristent felleskap – ut ifra hvor i landet de bor. I de store og sentrale strøkene finnes det gjerne flere menigheter, ungdomsarbeid og kristne miljøer å velge mellom.

Her får de fleste muligheten til å vokse i troen sammen med andre unge kristne. Ute i distriktene er realiteten en helt annen. Flere steder finnes det få eller ingen tilbud for unge kristne. Lange avstander gjør det også vanskelig for å delta på de tilbudene som faktisk finnes. Konsekvensen av dette er at mange blir stående alene, uten felleskap, uten støtte og med et langt dårligere tilbud om undervisning og læring om kristen tro.

Dette utvikler en urettferdighet som kirken må ta på alvor. Kristent felleskap skal ikke være best der det bor flest, men tilgjengelig for alle unge kristne. Denne utfordringen trenger å bli belyst og jobbet for å få mer ressurser, samarbeid og tilpassende strategier for unge kristne som bor i distriktene. Alle fortjener et kristent felleskap.

skal være fokussak frem til Ungdommens kirkemøte 2026.

Delegater og observatører Ungdommens kirkemøte 2025

Knut	Skjerdal	Delegat	Agder og Telemark
Tone Susanne	Kvasjord	Delegat	Agder og Telemark
Live	B. Nydal	Delegat	Bjergvin
Henriette	Bøe	Delegat	Bjergvin
Therese	Teigen	Delegat	Borg
Aurora	S. Botnermyr	Delegat	Borg
Cornelia	Bernadotte-Nordenstam	Delegat	Borg
Christian	H. Klaussen	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Kristina	Rimstad	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Sebastian	K. Hansen	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Malin	H. Ørum	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Elise	S. Aas	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Rasmus Elias	Mykkebust	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Vanja	H. Joramo	Delegat	Den norske kirkes ungdomsutvalg
Tonje Helen	B. Espeland	Delegat	Hamar
Jan Arman	Hagelund	Delegat	Hamar
Omine Bertine	Sander	Delegat	HEKTA-trosopplæring for ungdom
Gustav	Lantz	Observatør	HEKTA-trosopplæring for ungdom
Tobias	Kokslien	Observatør	KFUK-KFUM NORGE
Johanne	Hansen	Delegat	KFUK-KFUM NORGE
Erik Boy	R. Bogetveit	Observatør	KFUK-KFUM speiderne
Amalie	V. Berge	Delegat	Møre
Helene	V. Hovland	Delegat	Møre
Irene-Sofie	G. Joø	Delegat	Møre
Liv Marie	R. Paulsen	Delegat	Nidaros
Georg	Hofstad	Delegat	Nidaros
Benjamin	Eikrem	Delegat	NMSU
Vilde Signora	Bølgem	Delegat	Nord-Hålogaland
Christoffer	Fosshaug	Delegat	Nord-Hålogaland
Amalie	N. Thomassen	Delegat	Nord-Hålogaland
Miriam	Zahl	Delegat	Nord-Hålogaland
Herman	Siggerud	Delegat	Norges kristelige studentforbund
Kilde	A. Øvland	Delegat	Oslo
Sondre	Øy	Delegat	Oslo
Oskar	Einstabland	Delegat	Søndagsskolen Norge
Regine	V. Strangstad	Delegat	Sør-Hålogaland
Emma	Edvinsen	Delegat	Sør-Hålogaland
Elvira	Holmen	Delegat	Sør-Hålogaland
Lena	Samuelsen	Delegat	Stavanger
Oscar	Østern	Delegat	UKM på Kirkemøtet
Jannike	B. Johannessen	Delegat	UKM på kirkemøtet
Mathea	A. Lie	Delegat	Ung Kirkesang

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte

Gjester

Harald	Hegstad	Kirkerådets leder
Liann		Jødiske veivisere
Sophie		Jødiske veivisere
Kristoffer	Lønning	Prost, Ringerike prosti
Knut Erik	Skarpås	Sjømannskirken
Christer	Dysjaland	Stand, VID vitenskapelige høgscole

Stab

Katrine	Lind-Solstad
Silje	Johnsen
Sylviane	Jacques Denis
Steffen	Eikenæs
Kristin	Frydenlund
Gunnhild	Bjørdal
Helge	Nylenna
Thomas Raadin	Iversen
Birgitte	Ås
Karen Elise	Aschim-Teigum
Mari	Braut
Silke	Pahlke